

AKADEMIN FÖR HÄLSA OCH ARBETSLIV
Avdelningen för arbets- och folkhälsovetenskap

Arbetslöshetens inverkan på nyanlända

En studie om eftergymnasialt utbildade nyanländas upplevelser av
arbetslöshet

Cigdem Yenigun

2016

Uppsats, Grundnivå (Kandidatexamen), 15 hp

Folkhälsovetenskap
Hälsopedagogiska programmet
Folkhälsovetenskap, teori, metod och examensarbete

Handledare: Leah Emegwa Okenwa
Examinator: Ola Westin

Abstract

Yenigun, C. Unemployments impact on newly arrived. A study of post-secondary educated newly arrivals experiences of unemployment. (2016). Bachelor thesis in Public Health Science. Department of Occupational Health and Public Health Science. Faculty of Health and Occupational Studies. University of Gävle, Sweden.

The purpose of this study was to examine mental health in relation to unemployment among newly arrived with post-secondary education. This was to get a deeper understanding about their experiences regarding unemployment despite their high education, the focus was on mental health and how they think their future looks like. The method used for the following study was an empirical qualitative method in which the author used the semi-structured interviews. Five participants were interviewed, four men and one woman between the ages 20-64. The results of this study found that newly arrived people with post-secondary education had poor mental health because of worries about the future. They also felt that the education they had received from their country was a waste in Sweden. These people also had a temporary residence permit which brought frustration because their future wasn't secure. The conclusion of this study was that newly arrived individuals with post-secondary education wanted Psychological help from the society so they could start working.

Keywords: Newly arrived, Public Health, Psychological support, Education, Unemployment

Sammanfattning

Alla vill må bra och ha en så god hälsa som möjligt, däremot sker ibland hinder i livet så som arbetslöshet eller konflikter i hemländer som tvingar vissa människor till att fly. Många människor har innan flykten påbörjat en universitetsutbildning eller genomfört den helt när de har anlänt till ett nytt land. Sverige strävar efter en jämlik och god hälsa i samhället. Personerna i denna studie har studerat eller arbetat i hemlandet, helt plötsligt får dem börja om på nytt för att skapa en ny trygghet.

Syftet med denna uppsats var att undersöka psykisk hälsa i förhållande till arbetslöshet bland nyanlända med eftergymnasial utbildning. Detta var för att få en djupare förståelse om deras känslor angående arbetslöshet med en eftergymnasial utbildning och hur dem tänker om sin framtid.

Metoden som användes i följande studie var en empirisk kvalitativ metod där författaren använde sig av semistrukturerade intervjuer. Intervjuerna gjordes med fem deltagare där fyra av dem var män samt en kvinna i åldern 20-64 år.

Resultatet av denna studie påvisade att nyanlända personer med eftergymnasial utbildning hade sämre psykisk hälsa än vad individen bör ha, detta berodde dels på att de var oroliga inför framtiden och att många utav dem kände att deras tidigare kunskaper från hemlandet hade blivit bortkastade. Personerna hade även ett tillfälligt uppehållstillstånd som var tidsbegränsad vilket medförde frustration mellan dem då de inte visste hur framtiden skulle se ut om de skulle få stanna eller återvända tillbaka till hemlandet.

Slutsatsen av denna studie var att de nyanlända med eftergymnasial utbildning ville att samhället skulle finna en åtgärd för att hjälpa dem att börja arbeta.

Nyckelord: Nyanlända, Folkhälsa, Psykologisk stöd, Utbildning, Arbetslöshet

Förord

Följande examensarbete var en del av det hälsopedagogiska programmet. Studien utfördes under höstterminen 2016 vid högskolan i Gävle. Tanken om att skriva ett examensarbete om nyanlända har slagit mig sedan jag började studera det hälsopedagogiska programmet. Jag personligen har lärt mig väldigt mycket inom detta område och fick uppleva många deltagare som var glada över den utförda studien.

Jag vill börja med att tacka min pappa Zeki Yenigun som tyvärr lämnade oss för tidigt. Han har gett mig den största motivationen till att genomföra denna studie trots en väldigt svår period gav han mig hopp och styrkan för att fortsätta med mina studier. Jag vill också tacka min handledare Leah Emegwa Okenwa som har hjälpt mig väldigt mycket genom uppsatsens gång. Sist men inte minst vill jag tacka mina underbara deltagare, utan dem hade följande studie inte genomförts.

Cigdem Yenigun

Högskolan i Gävle

2017

Innehållsförteckning

Inledning	1
Flykten från hemlandet	1
Hälsans bestämningsfaktor	1
Bakgrund	2
Allmän information om folkhälsoarbete som tillämpas i Sverige	2
Tidigare forskning.....	3
<u>Centrala begrepp samt lagar för den nyanlände</u>	4
Problemformulering	6
Syfte	6
Frågeställningar	6
Metod	7
Design.....	7
Urvalsmetod.....	7
Datainsamling	7
Genomförande	8
Frågeinstrument.....	8
Kvalitativ dataanalys	9
Etiska överväganden	9
Resultat	10
Teman	11
Upplevelsen av arbetslöshet samt möjligheter inför framtiden	11
Stödinsatser från samhället	12
Psykisk ohälsa hos nyanlända	13
Strategier för att hantera situationen och minska psykisk ohälsa	14
Diskussion	15
Resultatdiskussion.....	15
Metoddiskussion	17
Slutsats	20
Referenser	21
Elektroniska referenser	22
Bilaga 1 Intervjuguid.....	24

Inledning

Flykten från hemlandet

Att vara på flykt innebär att vad som helst kan hända, en del förlorar sina nära och kära på vägen till det nya landet. Familjerelationer är en trygghet för människor, det är ett garanterat stöd för vissa flyktingar då de kan få hjälp ekonomiskt och boendemässigt. En del känner ofta tillit till individer med ett bekant ansikte och detta gäller speciellt vid sådana situationer där de flesta runtomkring är främlingar, därför måste de nyanlända personer kunna stå på sina egna ben och klara sig själva med lite stöd från landet som dem flyr till (Statens folkhälsoinstitut 2003).

En narrativ studie av Miller, Worthington, Muzurovic, Tipping & Goldman (2002) handlar om flyktingars liv före och efter kriget samt hur de lever i samhället idag. Semistrukturerade intervjuer genomfördes på vuxna flyktingar som var bosatta i Chicago, och resultatet visade att det var svårt för flyktingarna att komma in i ett nytt samhälle eftersom de upplevde ensamhet. Anledningen till att de upplevde ensamhet var för att dessa individer separerades från både familjemedlemmar och bekanta. De vuxna flyktingarna upplevde även stress på grund av fattigdom och att de hade förlorat de sociala relationer dem tidigare haft i sina hemländer. De olika deltagarna beskrev bland annat den sociala isoleringen de upplevde under kriget samt den minskade kontakten med sina nära och kära påverkade dem negativt och med tiden kunde detta leda till ångest. När flyktingarna hade kommit till Chicago var det jobbigt i början då de förlorat hoppet vilket de inte hade gjort innan. Det sociala stödet flyktingarna fick gjorde det dock lättare för dem att integrera sig i det nya samhället (Miller et al. 2002).

Hälsans bestämningsfaktor

Arbetslöshet är en del av hälsans bestämningsfaktorer. Att vara arbetslös kan bland annat leda till psykisk ohälsa och dessa personer har en ökad risk för att få alkoholproblem eller att begå självmord. Rökning är också ett problem bland personer som är arbetslösa (Socialstyrelsen 2012). Enligt Sulaiman-Hill & Thompson (2012) som utförde en explorativ undersökning i Australien, leder arbetslöshet till högre risk för att få psykisk ohälsa.

Bakgrund

Allmän information om folkhälsoarbete som tillämpas i Sverige

I Sverige finns det elva folkhälsomål som är till för att främja befolkningens hälsa så att sjukdomar och psykisk ohälsa minskar. I dagsläget var det svårt att vara utan arbete och detta påverkar individen både psykiskt och fysiskt. En person som var arbetslös kunde få känslan av hopplöshet då denne inte kunde bidra med något ekonomiskt för familjen och inte heller vara delaktig i samhället (Statens folkhälsoinstitut 2003). Andersson & Ejlertsson (2009) menade att skillnader i sociala klasser har påverkat individens hälsa och dess beteende relaterat till hälsa. Arbetslöshet kan kopplas mycket till de olika folkhälsomålen som finns idag. Statens folkhälsoinstitut (2003) nämnde några av Sveriges folkhälsomål och dessa två nämndes bland annat, delaktighet och inflytande i samhället samt ekonomisk och social trygghet. Om individen inte kände sig socialt trygg eller delaktig i samhället påverkade det individens psykiska hälsa negativt. Att inte kunna bidra med något för samhället eller att inte vakna upp på morgonen för att gå till sitt arbete som kan var en vanlig levnadsrutin är påfrestande för människan och detta tar negativt på psyket (Ibid).

Människor flyr till Sverige på grund av olika anledningar. Vissa flyr för att söka skydd och andra för att hitta ett bra arbete, detta är en anledning till att det skiljer sig i utbildningsnivån för dem. Det har visat sig att människor som flyr sina hemländer och söker skydd i Sverige har lägre utbildningsnivå jämfört med människor som lämnar sina hemländer för att få ett bättre arbete (statistiska centralbyrån 2015). Migrationsverket är en myndighet som tar emot flyktingar när de kommer till Sverige. Ett uppehållstillstånd som erhålls till skyddsbehövande får vara endast tillfälligt och gäller i 13 månader (Migrationsverket 2016). Det gick att förlänga uppehållstillståndet efter att 13 månader hade gått men då krävs det en giltig anledning, det vill säga att personen fortfarande är behov av skydd. När dessa personer fått uppehållstillstånd har de rätt till både arbete och boende. Det är viktigt att folkbokföra sig direkt för att kunna lära sig det svenska språket på SFI-utbildningen (svenska för invandrare). För att kunna folkbokföra sig måste personen ha ett uppehållstillstånd samt ange vart denne bor och dennes civilstånd. När det kom till att arbeta i Sverige gällde det att den nyanlända kunde bevilja arbetstillståndet från migrationsverket om personen arbetade och om det tillfälliga uppehållstillståndet slutade att gälla kunde en ny ansökan ske om ett uppehållstillstånd. Den asylsökande brukade oftast få vänta länge under utredningsprocessen och det kunde ta allt från några månader upp till nått år för att få ett beslut. Under denna tid fanns det olika organisationer som hjälpte personen. Exempel på sådana organisationer är Amnesty international, Caritas Sverige, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar samt röda korset (Migrationsverket 2016).

En tvärsnitt studie gjord av Hollander (2013) i Sverige och menar att en person som flytt sitt hemland hade sämre psykisk hälsa jämfört med infödda svenskar. Kvinnor med invandrarbakgrund hade sämre psykisk hälsa jämfört med kvinnor som var födda i

Sverige och det hade även visat sig i andra studier att de nyanlända har sämre hälsa än infödda svenskar i allmänhet. Studien visade också att kvinnor som hade kommit till ett nytt land och var arbetslösa hade sämre psykisk hälsa än kvinnor som var födda i Sverige och arbetade. Kvinnor med invandrar bakgrund hade också en hög risk att hamna i depression vid arbetslöshet. Män som hade kommit till ett nytt land genom flykt hade högre risk för hjärt- och kärlsjukdomar jämfört med inrikes födda. Rostila & Toivanen (2012) nämnde att personer med utländsk bakgrund hade haft det svårt att komma in i arbetsmarknaden och det fanns flera orsaker till detta, exempelvis så var språket ett hinder och även svårigheter med utbildning men även etisk diskriminering av olika slag. Många som hade arbetat hade haft ett arbete med låg lön och social status. Det visade sig att personer med utländsk bakgrund hade högre arbetslöshet än infödda svenskar samt en sämre hälsa (Rostila & Toivanen 2012).

Statistik från statistiska centralbyrån (2015) visade att det fanns en liten skillnad gällande eftergymnasial utbildning mellan svenskar med hög utbildning och de som hade kommit från ett annat land. Både svenskfödda och utlandsfödda ligger på en eftergymnasial utbildningsnivå där det skiljer sig cirka två procent mellan dem.

Enligt Darvishpour och Westin (2015) finns det statistik på inrikes födda och utrikes födda hälsa under åren 2000-2005 där de själva fick skatta deras hälsa som dålig eller väldigt dålig, Siffrorna i procentform visade att inrikes födda låg på fyra procent medan de utrikes födda låg på sju procent. Det var en stor skillnad i procent bland dem och bakomliggande faktorer till detta var exempelvis socioekonomisk status, hur deras levnadsförhållanden kunde skiljas och hur boendeformen såg ut. Det fanns fortfarande problem som kvarstod vid anställning av arbetstagare utifrån deras etnicitet för att kunna få arbeta, detta gällde oavsett om utbildning samt kön och ålder var likartade, det som kunde göra det svårare för en arbetstagare att få jobb var dennes etnicitet (Darvishpour och Westin 2015). Vid en undersökning om olika länder som bland annat Spanien, Ungern och Grekland visade det sig att Sverige var sämst när det gällde sysselsättningsgrad när det gällde skillnaden mellan inrikes födda och utrikes födda. Statistik visade att de som var inrikes födda hade ett procenttal på 77 procent där de hade arbete medan de utrikesfödda låg på 63 procent (ibid).

Tidigare forskning

I Sverige visade det sig att det var en sämre integration och att arbetslösheten var hög för flyktingar (Kelly och Hedman 2015). Denna studie använde sig av mixade metoder och gjordes i London och Toronto för att kunna få en förståelse om varför iranier lämnade Sverige. Det fanns olika skäl till denna skillnad, flyktingar har vissa begränsade möjligheter för att arbeta i en arbetsmiljö där språk kunde vara ett hinder i vissa fall. Arbetslöshet bland flyktingar med hög utbildningsnivå har varit en orsak till att iranier hade lämnat Sverige antingen för att återvända till sitt hemland eller bosätta sig i ett annat europeiskt land. Deras förhoppning var att få ett bra arbete och skapa en bra framtid i Sverige, dock har studien visat att en del diskrimineringar har förekommit och det har inte blivit så som de förväntade sig (Kelly & Hedman 2015). Det fanns även

studier om vad som kunde ske vid arbetslöshet, en tvärsnitt studie som gjordes av Chen et.al. (2012) menade att det fanns tre varianter av ångest som arbetslösa personer kunde få. Det var en oro som fanns inombords och att det kunde ske förändring i vardagen ekonomiskt. Deras livsstil ändrades genom att dels förlora sitt hem eller att den fysiska hälsan påverkades. Sjukdomar som kunde förknippas till arbetslöshet var bland annat diabetes och hjärt- kärlsjukdomar. En arbetslös person hade en hög risk att drabbas av depression. Följande enkätstudie som gjordes i Kanada av Subedi och Rosenberg (2016) som handla om högkvalificerade migranter med låg kvalificerade arbeten nämnde att nyanlända personer som arbetade med ett arbete vars deras kunskaper var högre än det som krävdes av den arbetande, hade en effekt som kunde relaterade till stress samt att de var missnöjda med arbetet. Detta kunde i längden påverka deras hälsa.

Kvalitet av utbildningar kunde inte vara det största problemet för att ge arbete till de nyanlända med utbildning från hemlandet en studie av Glastra och Vedder (2010) beskrev att det var hög kvalitet av utbildningarna som hade utförts i hemlandet. Dock var språket ett stort hinder då dessa inte kunnat uttrycka sig vilket är en nödvändighet på de flesta arbetsplatserna (Rostila & Toivanen 2012). En kvalitativ forskning av Glastra och Vedder (2010) i Nederländerna handlade om högutbildade nyanlända flyktingars lärande strategiskt samt kvalitet i utbildning som de har genomfört. Resultatet från studien visade att många som hade en tidigare utbildning från hemlandet hade hög kvalitet på sina studier och många nyanlända beskrev att de hade blivit påverkade av familjen vid val av utbildning. En annan kvantitativ studie gjord av Renner & Senft (2013) i Österrike handlar om att arbetslösheten hos flyktingar var väldigt hög. Studien visar även att de som hade haft utbildning sedan tidigare och arbetserfarenhet hade en ökad chans till arbete. Det hade blivit betydligt lättare för flyktingar att arbeta om stöd gavs för att komma igång med arbetslivet efter att de har beviljats asyl i landet (Renner & Senft 2013). Enligt Nekby (2006) kvantitativa studie som gjordes i Sverige var det svårt för personer med utländsk bakgrund att få en anställning som var passande till deras utbildningsnivå.

Centrala begrepp samt lagar för den nyanlände

Tillfälligt uppehållstillstånd: 20 juli 2016 stiftades en ny lag gällande flyktingar som syftar på att dessa kan få ett tillfälligt uppehållstillstånd under en viss period för att söka skydd i Sverige. De personer som är skyddsbehövande får då en period som gäller i tretton månader (migrationsverket 2016).

Det fanns ytterligare en lag som beskrevs i följande studie av Cerna (2014), denna lagen trädde fram år 2008 i december för flyktingar som kunde söka arbetstillstånd i Sverige. Arbetstillståndet var varaktigt i två år och den nyanlände kunde förnya arbetstillståndet och bosätta sig helt efter fyra år. Det skulle även vara samma arbetsvillkor och lön för flyktingarna och den infödda svensken med arbete (Cerna 2014). Migrationsverket (2016) nämnde bland annat följande gällande arbetstillstånd, för att kunna få arbetstillstånd måste personen redan ha hittat ett arbete i landet samt att hen måste kunna försörja sig själv. Det finns ytterligare krav på att ha ett giltigt pass och

att arbetsgivaren skall teckna olika försäkringar för den arbetande som till exempel sjukförsäkring.

Nyanländ: En person kan komma att kallas för nyanländ då uppehållstillståndet har beviljats och personen nyligen påbörjat etablera sig i en ny kommun. För detta gäller då att personen har ett uppehållstillstånd under en kort period för att hen har bakomliggande orsaker som exempelvis flykt från krig eller behovet av skydd för likartade, livshotande situationer. En nyanländ bosätts i landet cirka två till tre år därefter kan det ske en ytterligare utredning för den nyanlände om hen så vill (migrationsverket 2016). En nyanländ som kommer till Sverige och får ett uppehållstillstånd har möjlighet till att gå i skolan. Kravet var att vara folkbokförd det vill säga registrera sig på skatteverket först och detta kunde ske i Sverige om den nyanlände hade ett uppehållstillstånd (Migrationsverket 2016).

Snabbspår: Stöd som fanns för nyanlända var bland annat ”snabbspår”. Stödet var från arbetsförmedlingen och handlade om de nyanlända med tidigare studier eller erfarenheter som behövs i Sverige då det rådde brist på dessa specifika arbeten. Dessa nyanlända kunde genomgå ett så kallat snabbspår där praktik, språkträning och utbildning fanns. Dock fanns det en del förväntade krav på den nyanlände för att kunna få detta stöd. Dessa krav var bland annat nyanlända som hade slutfört dess etableringsplan inom senast 12 månader eller en nyanländ person som hade beviljats uppehållstillstånd inom senaste 3 åren (arbetsförmedlingen u.å.).

Etableringsersättning: är en form av stöd som gavs till nyanlända där den nyanlände fick en ersättning av arbetsförmedlingen då en etableringsplan fanns hos dem. (försäkringskassan u.å.).

Eftergymnasial utbildad: En utbildning kan vara eftergymnasial om denne motsvarar gymnasialutbildning då det är förkunskaper och kraven som bedömer vilken nivå utbildningen har. Det kan till exempel vara en förberedande utbildning inför högskola eller universitet (Utbildnings- och kulturdepartementets informationsfunktion 2005). Personen kan även ha antingen en högskoleutbildning eller även en yrkesutbildning (Statistiska Centralbyrån 2015).

Psykisk ohälsa: Psykisk ohälsa är ett begrepp som kan vara svårdefinierad. WHO definierar hälsa genom att ett tillstånd ska ha både fysiskt och psykisk samt socialt välmående. Den psykiska delen kan ha många bakomliggande faktorer det kan dels vara till exempel social miljö eller arbetslöshet. Psykisk ohälsa kostar även samhället väldigt mycket då åtgärder tillförs (WHO 2003; Rostila & Toivanen 2012; Vilhelmsson 2014).

Problemformulering

Forskning om arbetslöshet och dess påverkan på hälsan har funnits länge, dock blev intresset stort att undersöka hur det ser ut för de nyanlända med eftergymnasial utbildning i Sverige. Det fanns även brist på tidigare forskning som hade genomförts i Sverige om dem. Det fanns en ny lag som hade stiftats i Sverige för nyanlända där tillfälligt uppehållstillstånd tillträdde. Fokuset i denna studie var på nyanlända med eftergymnasial utbildning och hur deras psykiska hälsa såg ut i förhållande till arbetslöshet. Studien fokuserar även på stöd som fanns i dagsläget i form av åtgärder för arbetslösa nyanlända och hur dem upplever om stöd från samhället.

Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka psykisk hälsa i förhållande till arbetslöshet bland nyanlända med eftergymnasial utbildning.

Frågeställningar

1. På vilket sätt påverkas nyanlända med eftergymnasial utbildnings psykiska hälsa av arbetslöshet?
2. Vilken typ av stöd finns det för nyanlända med eftergymnasial utbildning i dagsläget
3. Hur upplever nyanlända med eftergymnasial utbildning arbetslöshet samt vilka möjligheter ser dem inför framtiden.

Metod

Design

Denna studie använde sig av en empirisk kvalitativ metod. Insamling av data skedde via semistrukturerade intervjuer.

Urvalsmetod

I denna studie blev fem deltagare av båda könen intervjuade, fyra män och en kvinna och åldern på dessa deltagare var mellan 20-64 år på grund av att de var i en arbetande ålder. Deltagarna skulle ha en eftergymnasialutbildning och vara nyanlända eller slutfört en universitetsutbildning. Arbetet utfördes i ett samarbete med Regionen Gävleborg som har ett projekt för nyanlända med hög utbildningsnivå. Deltagarna valdes ut genom SFI-programmet (svenska för invandrare) samt genom kontakt med ett företag som hjälpte med att kontakta nyanlända som var bosatta i Sverige från ett till tre år och hade en eftergymnasial utbildning. Författaren valde denna målgrupp då det var svårt att få tag på asylsökande med akademisk utbildning och de flesta hade fått ett uppehållstillstånd som var giltigt i ett år. Deltagarna skulle vara nyanlända som talade svenska, engelska, arabiska eller kurdiska. Vid behov användes en pålitlig tolk vilket behövdes för två av deltagarna för att kunna kommunicera. Anledningen till att många olika etniciteter valdes till att utföra studien var på grund av att se hur olika människor tänker från olika länder med en eftergymnasialutbildning.

Datainsamling

Metoden som genomfördes använde sig av en empirisk kvalitativ metod med semistrukturerade intervjuer för att få en djupare förståelse av respondenterna. Intervjufrågorna var i en viss ordning, dock hade intervjuaren i baktanke att intervjufrågorna inte behöver ställas i den exakta ordningen. Respondenterna besvarade frågorna på det sätt som kändes bäst för dem, det vill säga att deltagarna hade en form av frihet i viset att svara. Metoden som valdes var mest lämplig för studiens syfte för att kunna undersöka upplevelser och erfarenheter (Bryman 2011). Inför denna studie gjordes få intervjuer och detta skedde via samtal som spelades in genom tillåtelse av respondenterna. Fem intervjuer gjordes och det tog cirka trettio minuter, därefter transkriberades intervjuerna direkt.

I studien användes ett induktivt perspektiv då upplevelser av flyktingar beskrevs och slutsatser skedde utifrån dem (Ibid). Det blev lättare att spela in samtalen eftersom att intervjuerna transkriberades efter att de hade genomförts och då kunde författaren lyssna på inspelningarna noggrant med viss upprepning för att skriva ner det korrekt.

Genomförande

Författaren kontaktade SFI-programmet (svenska för invandrare) först för att få tag på deltagare men det blev problem då ett godkännande behövdes från rektorn som var svårt att få tag på. Det var väldigt svårt att hitta deltagare till studien, därför fick författaren åka till en annan stad för att kunna få tag på deltagare som kunde ställa upp och detta skedde via kontakter. Intervjuerna genomfördes i en skola som undervisade SFI, författaren fick låna ett rum som varje deltagare kunde komma till och bli intervjuad. Dock var det två deltagare där författaren själv fick åka till en plats för att genomföra intervjuerna. Detta var för att de skulle känna en vis trygghet och ingen obehörig skulle vara på plats för etiska skäl. En del deltagare ville ha sin kompis på plats vilket var tillåtet av författaren. Vid inspelningen var författaren noga med att förklara att det endast var för att lättare kunna utföra studien och att inspelningarna kommer att tas bort så fort studien blir färdig. En person som intervjuades blev exkluderat på grund av att författaren upptäckte kriterium för denna deltagare och studiens syfte inte stämde överens då han redan var bosatt i ett europeiskt land vilket medförde att han inte räknades som nyanländ (Bryman 2011).

En pilotstudie genomfördes på en student från högskolan i Gävle för att författaren skulle se till att allt fungerade med inspelning av intervju samt att intervjufrågorna var logiska utifrån syftet. Författaren kunde genom detta bedöma den ungefärliga tiden det skulle ta för varje intervju med deltagarna och utifrån detta planera den tid som kommer att läggas ner på intervjuer i denna studie. Studenten informerades om att en pilotstudie skulle genomföras för att denne skulle vara medveten om detta (Yin 2013).

Frågeinstrument

Författaren använde sig av en intervjuguide som utfördes genom att studera böcker om kvalitativa intervjuer och även med hjälp av handledaren för denna uppsats. Intervjufrågorna gjordes utifrån uppsatsens syfte och frågeställningar och de bestod av ca tjugo frågor. Frågorna började med bakgrundsinformation, arbetslöshet och stöd, förväntningar och samhällsinsatser. Intervjuerna avslutades med välbefinnande och välmående sedan hade deltagaren möjlighet att avsluta med vad som helst som de önskade att framföra. För att formulera intervjufrågorna på ett korrekt vis där tips fanns, användes boken den kvalitativa forskningsintervjun av Kvale. Intervjufrågorna som användes inför denna studie finns i bilaga, några frågor som användes var till exempel: Hur länge har du sökt arbete i Sverige? Vilka typer av arbete har du sökt i Sverige? Skulle du kunna tänka dig att arbeta med ett arbete som inte har något med din utbildning att göra?

Kvalitativ dataanalys

En tematisk dataanalys skedde i denna studie då intervjuerna transkriberades och sedan kodades texten av intervjuaren. Därefter kategoriserades koderna som hade formats och teman bildades. Citat redovisades i löpande text med en kort beskrivning om dem. Texten undersöktes noggrant och tolkades genom en djupare inblick (Bryman 2011).

Det första steget som utfördes var att intervjuerna som var inspelade blev avlyssnade noggrant med flera upprepningar och sedan skrevs allt ner ordagrant. Därefter läste författaren intervjuerna och kodade in texten som passade forskningsfrågan. Författaren fokuserade även på upprepande ord som nämndes av fler deltagare i intervjuerna. Koderna beskrevs med egna ord eller meningar utifrån stycken. Då texten kodades ändrades inte texten från dem utan själva koderna gjordes genom en tolkning av det som sades av deltagarna detta var för att ta hänsyn till de etiska principerna dock hade författaren i baktanken att inte förlora viktig information av dem.

Braun och Clarke (2006) menade att en tematisk analys tolkade aspekter som var olika och detta skedde inom forskningsområden. Kodningarna gjordes på varje intervju och därefter skrevs allt in på datorn som sedan skrevs ut och delades in i olika teman.

Teman gjordes utifrån koderna. När upprepande ord förekom kunde författaren dela in dem i en kategori. Det bildades olika mönster från texten som användes när resultatet skulle beskrivas (Bryman 2011). Fyra teman bildades i denna studie och detta var, upplevelsen av arbetslöshet samt möjligheter inför framtiden, psykisk ohälsa hos nyanlända, stödinsatser från samhället och strategier för att hantera situationer och minska psykisk ohälsa. Enligt Braun och Clarke (2006) var en tematisk analys 6 steg men författaren behöver inte fullfölja den processen genom att följa alla dessa steg i ordning utan författaren kunde hoppa mellan stegen vilket skedde i denna studie.

Etiska överväganden

I denna studie tog författaren hänsyn till de etiska kraven från vetenskapsrådet. Det finns fyra huvudkrav för att utföra en forskning. Dessa är informationskrav, samtyckeskrav, nyttjandekrav samt konfidentialitets krav. Det första kravet för en studie var att informera deltagare om studiens syfte vad det handlar om och vad som kommer att hända med intervjuerna. Deltagarna fick en tydlig muntlig information om att intervjuerna endast skulle användas för forskningsändamål och att materialet kommer att bevaras på ett säkert ställe där ingen kommer komma åt dem. De fick även information om att intervjuerna kan avslutas när som helst samt ett samtycke var ett krav innan intervjuerna påbörjades (Olsson & Sörensen 2011; Vetenskapsrådet 2002). Kuper, Lingard och Levinson (2008) beskriver att sekretess samt anonymitet gällande upplevelser och erfarenhet av deltagare är att deltagarna är skyddade och anonyma, speciellt när det gäller personliga berättelser. Det kan vara svårt att hantera sekretess och anonymitet vid bearbetning av personlig information.

Resultat

Nedan presenteras resultatet av intervjuerna från alla informanter samt en kort beskrivning om informanterna för att enklare följa resultatet. Då sekretess tillämpas i denna studie har informanternas namn och annan viktig information inte tagits med namnen som beskrivs har ändrats av författaren. Intervjufrågorna var riktade mot forskningsfrågan och fyra teman kunde formas från de besvarade frågorna av informanterna.

Informanter:

1. Osman var en 28 årig man som kom från Syrien och hade varit bosatt i Sverige nästan i två år. Han hade studerat business information teknologi och var halvt klar med utbildningen. Han hade även betyg från business application economic.
2. Amir var en 23 årig man som kom från Syrien och hade varit bosatt i Sverige i två år. Personen hade studerat juridik på universitet i ca 6 månader.
3. Sara var en 33 årig kvinna som kom från Turkiet och var ursprungligen kurd. Hon hade varit bosatt i Sverige två år och sju månader. Hon hade två utbildningar från universitet i hemlandet. Utbildningarna som kvinnan har studerat var administration och en annan utbildning som liknade socionom utbildningen. Kvinnan har arbetat med den ena utbildningen i hemlandet.
4. Botan var en 22 årig man som kom från Syrien och hade varit bosatt i Sverige i ett år och två månader. Han hade studerat till förskolelärare i ca två år på universitet i hemlandet. Personen har även arbetat med yrket i ca 4-5 månader i Syrien.
5. Aydin var en 25 årig man som kom från Syrien och hade varit bosatt i Sverige i ett år och två månader. Han hade studerat juridik i hemlandet och hade endast ett år kvar av utbildningen.

Temat

Upplevelsen av arbetslöshet samt möjligheter inför framtiden

Stödinsatser från samhället.

Psykisk ohälsa hos nyanlända.

Strategier för att hantera situationen och minska psykisk ohälsa.

Upplevelsen av arbetslöshet samt möjligheter inför framtiden

De flesta av informanterna hade en annorlunda bild av Sverige innan flykten. Det var en bild av ett demokratiskt land där många rättigheter fanns och att möjligheten att få kunna arbeta var en självklarhet. En nyanländ som hade kämpat i några år med akademiska kurser bör få ett stabilt arbete enligt dem. Många av informanterna ansåg att det fanns kunskap och erfarenhet hos dem som hade hjälpt samhället.

Amir 23 år nämnde följande citat: *”När jag komma till Sverige allt ska bli lättare därför jag ha utbildning från Syrien men det var inte lätt”*

Sara 33 år nämnde följande citat: *”Första året tog jag det lugnt jag tänkte att detta var ett demokratiskt land med många högutbildade och hög arbetsmarknad”*

Informanterna nämnde att de ville integrera sig i Sverige och komma in i samhället dock ansåg dem att det var svårt då möjligheten till att börja arbeta blev ett hinder för dem. De flesta informanter som blev intervjuade kunde tala svenska så att den utomstående förstod dock nämnde informanterna att språket hindrade dem för att få kunna arbeta.

Amir 23 år nämnde följande citat: *”Arbetslöshet är en situation som är väldigt tråkigt”*

Sara 33 år nämnde följande citat: *”När vi kommer till Sverige så känner vi oss utbildade och att vi inte är behövda fast i hemlandet skriker dom efter dom som har vår utbildning”*

Det varierade mellan informanterna om hur länge de hade varit arbetssökande det var mellan sex månader och två år. Sara hade sökt arbete med liknande utbildning som från hemlandet dock var det svårt för henne att beskriva vilka arbeten som kunde utföras med hennes två olika examinationer. De andra informanterna hade sökt arbeten som var tillgängliga.

Sara 33 år nämnde följande citat: *”jag har sökt olika liknande jobb men dom diplom jag har fått är svåra att beskriva och jämföra med liknande utbildningar härifrån”*

Sara nämnde även att hon har börjat läsa på SFI för att lära sig svenska, dock kunde hon inte så bra svenska när denna studie utfördes. Hon ville kunna enklare beskriva sin

utbildning samt att det då enligt henne kommer bli lättare att hitta ett arbete inom hennes kompetens område. Hon hade kämpat i sex år för att utföra båda utbildningarna som vid beskrivningen kunde jämföras med socionom utbildning i Sverige.

Aydin nämnde att han hade tagit med sig sina betyg från hemlandet, dock hade det inte hjälpt honom att komma så mycket längre än att börja om helt från början på utbildningen inom juridik. Han hade ett år kvar av utbildningen och var tvungen att fly från hemlandet.

Aydin 25 år nämnde följande citat: *"jag har nu hört att för att arbeta som advokat måste jag först läsa två år sedan börja om från noll på universitetet för att börja läsa till advokat då min utbildning inte räknas här"*

Informanterna var också oroliga över att ha ett tillfälligt uppehållstillstånd då de inte vet hur länge dem kommer få stanna i Sverige därför kände en del av dem att det var onödigt att läsa det svenska språket.

Botan 22 år nämnde följande citat: *"Dom har gett mig ett uppehållstillstånd som gäller endast i ett år. Vad ska man tänka jag vet inte om jag själv får stanna eller vad som kommer att hända efter att den tar slut"*

Möjligheter inför framtiden nämnde många utav deltagarna att de ville komma in på arbetsmarknaden enklare genom att bland annat få psykologiskt stöd vid behov och kunna gå i skolan utan uppehållstillstånd för att lära sig språket. Deltagarna nämnde även att det tillfälliga uppehållstillstånd gjorde dem frustrerade då dem blev oroliga inför framtiden.

Stödinsatser från samhället

En fråga om stöd av samhället fick deltagarna svara på för att få en förståelse om vad de har för stöd i dagsläget samt vilka insatser som dem tror hade fungerat bättre för att främja hälsan. En del deltagare var nöjda med dagens insats från samhället däremot fanns det ändå lite brist på insatser som att hjälpa dem att hitta ett arbete. De var nyanlända och hade inte så mycket kunskap om att söka arbete på rätt sätt, det vill säga att veta exakt vad dem kan arbeta med genom den erfarenhet som fanns och utbildningarna som dem hade läst i hemlandet.

Aydin och Botan hade båda samma åsikt när det gällde ABF. De beskrev om att aktivitet hjälpte dem att komma in i samhället och känslan av att ha något att göra i vardagen kändes bättre för att komma ifrån sina egna problem.

Botan 22 år: *"ABF hjälper oss med språk och aktivitet och detta gillar vi mycket"*

Aydin och Botan nämnde även om bidrag som tilldelades av migrationsverket, att det endast räcker till maten för månaden. Deras önska var att kunna försörja sig själva genom arbete då inget mer kunde göras av den ekonomin som dem fick varje månad.

Aydin 25 år: *”Vi får 2200 kr i månaden och för dom här pengarna kan vi bara köpa mat för månaden. Vi har också våra behov och vill kunna köpa kläder och skor som alla andra”*

Amir hade en önska om att hjälp skulle erbjudas för att tänka positivt i vardagen. För att undvika negativa tankar som kan förekomma vid ångest *”Ibland jag tänka alla är inte lika stark som mig många behöver hjälp för att vara lyckliga”*

Aydin 25 år: *”kommun och migrationsverket är inte till stor hjälp”*. Han nämnde här att han och hans kompisar hade försökt kontakta kommunen och migrationsverket för att få hjälp att hitta ett arbete. Svaret som dem fick tillbaka var att det fanns regler och lagar som måste följas och att det inte fanns tillräckligt med tid just då.

Osman 28 år nämnde följande citat: *”Men det finns väldigt mycket människor som har förlorat sina barn som har förlorat sina släktingar dom kom hit kanske dom som har förlorat sina släktingar på väg behöver vård faktiskt”* enligt Osman hade han en bra hälsa och stöd från samhället, men däremot ansåg han att de människor som hade förlorat någon på vägen eller i hemlandet behövde vård i Sverige.

Sara 33 år nämnde följande citat: *”Nyanlända kvinnor behöver stöd”* enligt henne behövde kvinnorna som hade varit på flykt från ett land mycket stöd för att dem inte ska behandlas kränkande av sina män genom att mannen oftast försörjer kvinnan.

Psykisk ohälsa hos nyanlända

Under temat psykisk ohälsa hos nyanlända förekom det väldigt många kommentarer gällande processen från att ha varit på flykt till att vara bosatt i Sverige som nyanländ. Ett exempel från en informant nämnde följande, *”det var svårt att fly via en väg som antingen skulle bli ens död eller ens frihet i livet”*., därefter att komma till ett nytt land för att stabilisera sig gör inte det hela enklare om hinder sker från samhället. Under transkribering av intervjuerna sågs det hur svårt det var att ens svara på frågan, hur mår du i dagsläget? En del informanter blev tysta ett tag och därefter besvarade frågan, nästan alla informanter nämnde efteråt när intervjun var färdig och inspelningen avstängt att det var otroligt skönt att få ut det dem velat säga länge. Informanter beskrev också att de kände en viss ensamhet och att vardagen skulle bli lättare med en enkel fråga som hade ställts om hälsan, det vill säga där någon visar att dem verkligen bryr sig om deras hälsa. Många utav informanterna som blev intervjuade hade tillfällig uppehållstillstånd som gällde i cirka ett år och detta nämnde många utav dem var väldigt påfrestande. Tanken om att inte veta vad som kommer hända senare i livet gav dem negativa tankar. Kvinnan nämnde att det kändes kränkande att bli försörjd av sin

man då inget bidrag kom från samhället förutom barnbidraget. Denna kvinna hade två utbildningar från hemlandet där syftet var att inte behöva bli försörjd av en man utan att kunna stå på sina egna ben vilket gjorde kvinnan upprörd.

”Jag kände mig blind hörselskadad att jag i princip inte kunde göra någonting och att jag fattade ingenting”

”Det går inte att leva som i ett fängelse hemma”

Citat ovan kom från Sara som var 33 år och var upprörd över att inte kunna bidra med något till hemmet, barnen och samhället.

Amir 23 år nämnde följande citat: *”Jag vet att det är lite trött man lära sig nytt språk man studera det är nytt i samhälle man precis flyttat därifrån sen här i Sverige”*

Citat ovan kom från en man som var 23 år han menade att en nyanländ som redan har gått genom väldigt mycket och är trött, kommer till ett nytt land för att stabilisera sig och lära sig ett nytt språk. Detta var deras hopp om att få kunna arbeta i samhället.

Strategier för att hantera situationen och minska psykisk ohälsa

Informanterna fick en följdfråga om hur de hanterade situationen vid en dålig dag. Hälften av dessa svarade först att ta kontakt med familjen eller vänner för att höra om allt är bra med dem. Genom att kontakta sin familj glömdes deras egna problem för stunden och dagen blev bättre. Informanterna ansåg att aktivitet fick dem att glömma en dålig dag och att de kände sig friskare när kroppen var igång. En informant nämnde även att när en person precis har flytt från hemlandet och kommit till ett nytt land bör denne få akut hjälp. Orsaken var vid detta fall att det var de jobbigaste dagarna för dem. Nästan alla nämnde att flyktingar som precis har kommit borde få gå till skolan utan ett uppehållstillstånd för att lära sig det svenska språket och göra något vettigt med sin vardag.

Följande citat kom från Osman: *”språket behövs för att kunna kommunicera med andra”*

Sara beskrev följande gällande citatet ovan, *”det var inte roligt att gå ut och promenera för när man träffade på någon som man ville heja på och fråga hur dem mår stirrade vi bara på varandra och jag kände mig väldigt okunnig”*.

Eftersom de flesta som kom var ensamma då en del bland annat hade förlorat sina släktingar eller familj vid flykten, behövde de kommunicera med andra och få psykologisk hjälp av en kunnig. Däremot nämnde en del informanter att vissa flyktingar eller nyanlända hade det svårt att be om hjälp eller prata med någon professionell. Detta

var på grund av att i en del kultur har de lärt sig att visa sig starka under alla omständigheter specifikt gällande mannen.

Amir 23 år nämnde följande citat: *"Nyanlända som har kommit från hemiska situationer kan få psykologisk hjälp en gång i månaden"*

Två av informanterna beskrev att deras vardag blev lättare genom att försöka läsa svenska böcker och använda lexikon för att lära sig språket. Utan uppehållstillstånd kunde dem inte gå till skolan.

"Jag lånade mycket svenska böcker och kollade på svenska kanal i början"

Aydin som var 25 år beskrev följande: *"Jag älskar fotboll och svenskar vill inte bilda team för att spela fotboll med oss"*

Aydin nämnde även om att för att integrera sig i samhället ville han umgås med svenskar men många enligt honom var rädda eller backade undan. *"Dom tror att vi bara är här och tar deras pengar men vi vill också arbeta och betala skatt som alla andra svenskar"*

Diskussion

Resultatdiskussion

Följande teman fick författaren fram från intervjuerna: Upplevelsen av arbetslöshet samt möjligheter inför framtiden, Stödinsatser från samhället, Psykisk ohälsa hos nyanlända och Strategier för att hantera situationen och minska psykisk ohälsa. Nedan beskrivs de olika teman i löpande text kortfattat.

När det gällde att vara arbetslös trots eftergymnasial utbildning ansåg informanterna att det kändes som att deras utbildning från hemlandet hade blivit bortkastat. Dock svarade de flesta att alla arbeten som fanns på arbetsmarknaden hade accepterats bara de fick arbeta. Det var en av informanterna som reagera mest negativ på att acceptera ett arbete som inte hade med utbildningen att göra. Denna informant var den enda av alla deltagare som hade utfört sin utbildning helt på universitetet. Ett förslag som gavs av informanterna gällande att snabbare hamna på arbetsmarknaden var via praktik som skulle utföras på olika områden. Detta skulle hjälpa dem att lära sig hur de arbetar i Sverige. Informanterna beskrev i helhet att de fick stöd men den stöd som de fick var dock inte tillräcklig för att leva på det vis som de ville. En del nämnde att det bidraget de fick av staten var ganska så låg då denne enbart räckte till att handla livsmedel som räckte till månaden och de menade att inget mervärde var möjligt att få ut för annat som behövdes. Dock fanns det en skillnad för dem som hade erbjudits ett tillfälligt boende gentemot de som hade en lägenhet under en längre period. De informanterna som fick

etableringsbidrag där eget boende fanns var nöjda med sin ersättning. De brister som sågs gällande stöd var att ingen psykologisk hjälp hade erbjudits vid ankomsten vilket många av informanterna ansåg var en viktig åtgärd för hälsan i längden. Stöd som kommunen hade erbjudit den nyanlände där informanterna visade en positiv reaktion var ABF (arbetarnas bildningsförbund) där den nyanlände kunde lära känna nya människor genom olika aktiviteter samt att de fick lära sig det svenska språket. Dock var de väldigt negativa inställda till tiden för asylprocessen då ingen fick gå till skolan vilket påverkade dess psykiska hälsa på ett väldigt negativt vis. Nästan alla deltagare nämnde att hälsan påverkades mycket av att de hade tillfälligt uppehållstillstånd och orsaken till detta var att de inte visste hur framtiden skulle se ut och detta var oroväckande för dem.

Intervjufrågorna var kopplade till forskningsfrågan och på så vis besvarades syftet samt frågeställningarna i denna studie. När intervjuerna genomfördes gjordes fyra intervjuer med män och en intervju med en kvinna, detta var på grund av att det var dels väldigt svårt att få tag på deltagare och dels för att se hur en kvinna skulle besvara intervjufrågorna. Eftersom att det var en enda kvinna som blev intervjuad kunde inte resultat och slutsatser dras utifrån kvinnans perspektiv, det vill säga det fanns inte tillräckligt med informanter för bredare slutsats, dock så fanns en tydlig skillnad mellan männens och kvinnans svar.

Det som en del informanter kände var frustration då de hade kämpat för att få en bra utbildning i hemlandet i några år och sedan när de kommit till Sverige blev de arbetslösa. Arbetslöshet var en av hälsans bestämningsfaktor som hade en negativ effekt för hälsan i allmänhet (Socialstyrelsen 2012). De flesta av informanterna var väldigt stressade och hade en stor oro inför framtiden, hur den skulle se ut för dem. Enligt Sulaiman-Hill och Thompson (2012) beskrivning stämde den in i denna studie då de nämnde att arbetslöshet leder till högre risk för att få psykisk ohälsa. Genom att vara ständigt stressad inför framtiden var inte positivt i längden. Informanterna som tidigare hade haft ett stabilt liv före flykten, innan krig uppstod och beslutet att komma till Sverige där ekonomin såg mer annorlunda ut för dem, kunde kopplas till en studie av Chen et al (2012) som nämnde ångesten som kunde uppstå bland arbetslösa personer och oron som skapades vid ekonomisk förändring. I allmänhet när det sker en liten förändring i vardagen blir individen osäker. Det var inte alla informanter som var missnöjda med sin ersättning i denna studie utan en del av dem var väldigt nöjda och ansåg att den räckte för hela månaden. I resultatet framgick det att den nyanlände hade det svårt att få ett arbete som passade deras utbildningsnivå. Detta nämns även i en studie av Nekby (2006). Något som fängade min uppmärksamhet var en studie av Cerna (2014) som nämnde en lag där utlandsfödda kunde komma till Sverige genom arbetstillstånd trots att det fanns personer som hade flytt och redan var bosatta i Sverige med en eftergymnasial utbildning som var arbetslösa.

En del informanter beskrev en orsak som hade kunnat påverka anledningen till att de var arbetslösa och det var det svenska språket vilket nämndes i en studie av Kelly och Hedman (2015). Dock ansåg vissa av dem att det tog väldigt lång tid för att lära sig

språket och hur skulle de klara sig under den tiden om inte etableringsersättning räckte till. De informanter som skulle kunna tänka sig att arbeta med ett arbete som inte hade med deras utbildning att göra tyckte att språket inte borde vara ett hinder för att arbeta på café som ett exempel.

Den nyanlända hade fått ett tillfälligt uppehållstillstånd vilket var en ny lag i Sverige. Denna lag var endast några månader gammal då studien utfördes och de nyanlända hade en stor frustration för detta då de inte visste hur deras framtid kommer att se ut när uppehållstillstånden inte blir giltigt längre. Dock kan det finnas en positiv orsak bakom denna lag då den nyanlände får etablera sig och börja söka ett arbete. Men just i denna studie visade det sig att lagen påverkade psykiska hälsan negativt för den nyanlände. Migrationsverket (2016) beskriver att det finns möjlighet till förlängning av den skyddsbehövande om det bedöms att personen har ett skyddsskäl. Så det fanns ett kriterium för den nyanlände för att få en förlängning som ändå blev komplicerad då ingen visste hur det skulle se ut i framtiden. En skillnad mellan infödda svenskar och en nyanländ arbetslös med eftergymnasial utbildning kunde ses i denna studie då den nyanlände hade stor press på hur dels framtiden skulle se ut och att de under denna korta period skulle hitta ett arbete för att öka chansen till att bli bosatt i Sverige under en längre period. Medan en infödd svensk som var arbetslös hade en annan effekt av stress som att hitta ett nytt arbete under längre period. Rostila och Toivanen(2012) beskriver även att personer med utländsk bakgrund har högre arbetslöshet samt att de har svårare att komma in på arbetsmarknaden.

Som tidigare nämnt kan språket vara ett hinder för den nyanlände att få arbeta, dock hade ena deltagaren korrekt när hen nämnde att det finns arbeten där språket inte bör vara ett hinder. Då några deltagare nämnde att det var brist på stöd ekonomiskt kunde författaren se att det var en högre ersättning vid eget boende vilket gav en förklaring till att de som bodde på ett tillfälligt boende hade lägre ersättning för att de inte betalade någon hyra. Utifrån resultatet från denna studie sågs en tydlig beskrivning gällande psykisk hjälp för nyanlända då dessa personer har genomgått svåra perioder i sitt förflutna liv samt att de kommer till ett nytt land och skall börja stabilisera sig om på nytt. Arbetslöshet påverkar den nyanlände vare sig om denne är högutbildad eller inte, dock sågs det i resultatet att de som påverkade dem mest var att de som hade eftergymnasial utbildning hade kämpat i ett antal år och kände att all den tiden blev bortkastat.

Metoddiskussion

Metoden som användes var mest lämplig för uppsatsen då den passade syftet. Styrkor med denna metod som valdes var att författaren fick svar på forskningsfrågan samt att frågeställningarna besvarades. Författaren fick även ut information som kan vara bra för framtiden för vidare forskning. Det som var bra med intervjuer var att det var personligt för deltagaren och att de fick kommunicera på sitt eget vis. En jämförelse med fokusgrupper diskuterar de i en stor grupp med flera personer, Bryman (2011) och det

kan förekomma att en del inte vågar prata i en stor grupp. Detta gäller speciellt då det handlar om ett känsligt ämne vilket kan relaterar till att författaren missar viktig information. Det finns dock fördelar med fokusgrupper, en fördel kan vara att via diskussioner i en grupp kan mer information komma fram. Intervjufrågorna var relevanta till forskningsfrågan och frågeställningarna vilket medförde att denna studie i helhet fick en röd tråd och författaren fick ut relevant information som kunde kopplas till forskningsfrågan. Anledningen till att kvantitativ metod inte användes var på grund av att författaren ville undersöka upplevelser och erfarenhet av de nyanlända. Med kvalitativ undersökning fångade även författaren upp nya områden i undersökningen. Urvalet var tillräckligt stort för denna studie då djupintervjuer genomfördes och kriterium för intervjuer var få deltagare då författaren följde riktlinjerna. Olsson & Sörensen (2011) menade att i en kvalitativ forskning låg den största fokusen på att se ur ett perspektiv som var mer djupgående inifrån. Svagheter med kvalitativ metod kan vara att författaren kan påverka deltagaren vid intervjun det kan vara exempel kön och ålder. Deltagarna kan även bli påverkade av författarens personlighet (Bryman 2011). Ännu en svaghet inom kvalitativ forskning kan vara att forskaren kan tolka deltagarnas information med sympati (Bryman 2011). Det finns ytterligare kritik mot kvalitativ forskning där Bryman (2011) beskriver att en kvalitativ forskning använder få deltagare och för att dra slutsatser utifrån de som ska gälla för andra miljöer var omöjligt. Dock var en kvalitativ metod mest relevant för denna metod då den kunde besvara syftet. Intresset var att fokusera på deltagaren som blev intervjuad för att se hur de reagera kroppsmässigt och känslomässigt. I studien kunde inte författaren välja slumpmässigt urval utan det var viktigt att deltagarna skulle passa syftet. (Olsson & Sörensen 2011).

För att validiteten skulle vara bra i en studie var det viktigt att tolka det insamlade data korrekt och att det skulle vara relaterat till verkligheten. Detta sågs i denna studie då en del tidigare forskning hade beskrivit ganska liknande information som kunde ses i denna studie (Yin 2013). För att få en god validitet i denna studie tog författaren återigen kontakt med deltagarna för att se om tolkningarna var korrekta som redovisades i resultatdelen (ibid).

För att utföra en tematisk analys krävs det väldigt lång tid då resultatet bearbetades, upplevde författaren. Genom att utföra en kvantitativ metod hade författaren kunnat vinna mer tid men då det inte passade studiens syfte och författaren ville vara mer djupgående med varje deltagare valdes den kvalitativa metoden (Olsson & Sörensen 2011). När de olika kodningarna gjordes i den tematiska analysen kändes det som att viss information gick bort av deltagarna det vill säga den sociala situationen vilket också nämndes i Bryman (2011). Dock var författaren väldigt noga med att tolka koderna för att detta inte skulle ske.

Genom att avsluta inspelningen märktes att vissa utav informanterna blev mer avslappnade och berättade mer relevant information. Författaren såg att detta påverkade resultatet av en del deltagare. Bryman (2011) nämner att det kan hända att en del

deltagare blir nervösa då en ”mikrofon” står framför dem. Inga anteckningar gjordes för att inte störa deltagaren under intervjun (Bryman 2011).

I början av studien hade författaren tänkt att en intervju skulle ta ca 1 timme dock tog det ca 30 minuter vilket kändes bra då en kort intervju kan ge relevant information till en studie vilket Bryman (2011) nämnde. Då transkriberingarna tog väldigt lång tid att genomföra vann författaren mer tid till att utföra studiens andra delar. Författaren transkribera även intervjuer som var på ett annat språk vilket kan ha påverkat en del citat på resultatdelen. Dock var det en väldigt noggrannhet med citaten för att få dem så exakta som möjligt och en del av citaten undveks för att inte feltolkning skulle ske. Kuper, Lingard och Levinson (2008) nämnde att det kan vara svårt att hantera personlig information vid bearbetning.

Innan intervjuerna gjordes skedde en pilotstudie för att se om intervjufrågorna var tillräckligt många där författaren fick reda på hur lång tid det tog på ett ungefär för att genomföra en intervju (Yin 2013). En pilotstudie gjordes även för att se om frågorna tolkades på rätt sätt. Upplägget ändrades lite på intervjufrågorna och dess ordning samt att ytterligare frågor gjordes. De flesta deltagare ville ha feedback på studien vilket kommer att ske i efterhand.

För att resultatet inte skulle påverkas av informanterna diskuterade författaren lite kort allmänt om allt innan intervjuerna genomfördes och spelades in. Detta var för att skapa en trygghet med informanterna. Dock märkte författaren ändå i slutändan att en del av dem blev nervösa vilket var försåtligt. Deras nervositet kan ha påverkat resultaten från dem.

Inför vidare forskning i framtiden skulle det vara väldigt intressant att se mer studier om tillfälligt uppehållstillstånd bland de nyanlända som var bosatta i Sverige och dess påverkan på hälsa då det inte fanns mycket studier om detta. Då denna studie utfördes intervjuade författaren fyra män och en kvinna, det visade sig finnas tydliga skillnader i deras svar, därför hade det varit intressant inför vidare forskning med en studie om hur fler kvinnor upplever arbetslöshet och dess påverkan på psykiska hälsan. När intervjun genomfördes med kvinnan blev hon väldigt glad över att få uttrycka sig ur kvinnans perspektiv, hon hade väldigt mycket information att berätta dock kunde inte författaren fördjupa sig i den informationen för att det inte var relevant för denna studie.

Slutsats

Författaren till denna studie har kommit fram till att nyanlända personer med eftergymnasial utbildning påverkas psykiskt i förhållande till arbetslöshet. Det gav även en högre effekt av oro då de hade ett tillfälligt uppehållstillstånd. Utifrån resultatet från denna studie ville de nyanlända få psykologisk hjälp en gång i månaden för att motverka den psykiska ohälsan. Informanterna kunde även tänka sig att arbeta med vad som helst trots sin utbildningsnivå bara de inte förblev arbetslösa, vilket var väldigt bra trots deras utbildningsnivå. Dock hade de flesta deltagare inte läst färdigt på universitetet vilket kunde ha medfört ett annat tankesätt. Om nyanländas hälsa hade varit bättre hade det gynnat samhället på ett bra sätt då det bidrar till ett mer hälsosamt samhälle. Många utav de nyanlända försökte vara positiva inför framtiden och hoppades på att få ett arbete så snart som möjligt. Det som gav dem dubbel effekt av oro var att de inte visste hur framtiden skulle se ut när det tillfälliga uppehållstillståndet skulle sluta gälla. Detta är förståeligt, hur hade vi själva tänkt om framtiden hade varit ostabil? Vidare forskning kan undersöka området om tillfälligt uppehållstillstånd då lagen var så pass ny när denna studie utfördes.

Referenser

- Andersson, I. & Ejlertsson, G. (red.) (2009). *Folkhälsa som tvärvetenskap: möten mellan ämnen*. 1. uppl., Lund: Studentlitteratur.
- Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), ss. 77-101.
- Bryman, A (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl., Malmö: Liber.
- Chen, L., Li, W., He, J., Wu, L., Yan, Z. & Tang, W. (2012). Mental health, duration of unemployment, and coping strategy: a cross-sectional study of unemployed migrant workers in eastern china during the economic crisis. *BMC public health*, 12(1), ss. 597-608.
- Cerna, L. (2014). Attracting High - Skilled Immigrants: Policies in Comparative Perspective. *International Migration*, 52(3), ss. 69-84.
- Darvishpour, M. & Westin, C. (red.) (2015). *Migration och etnicitet: perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*. 2., [rev.] uppl., Lund: Studentlitteratur.
- Glastra, F. & Vedder, p. (2010). Learning Strategies of Highly Educated Refugees in the Netherlands: Habitus or Calculation?. *International Migration*, 48(1) ss. 80-105.
- Hollander, A. C. (2013). *Social inequalities in mental health and mortality among refugees and other immigrants to Sweden: epidemiological studies of register data*. Diss. Stockholm: Karolinska institutet.
https://openarchive.ki.se/xmlui/bitstream/handle/10616/41325/Spikblad_Anna-Clara_Hollander.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Kelly, M. & Hedman, L. (2015). Between Opportunity and Constraint: Understanding the Onward Migration of Highly Educated Iranian Refugees from Sweden. *Journal of International Migration and Integration*, 1(19) ss. 649-667.
- Kuper, A., Lingard, L. & Levinson, W. (2008), Critically appraising qualitative research. *BMJ: British Medical Journal (International Edition)*, 337(7671), ss. 687-689.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3., [rev.] uppl., Lund: Studentlitteratur.

Miller, K., Worthington, G., Muzurovic, J., Tipping, S. & Goldman, A. (2002) Bosnian refugees and the stressors of exile: A narrative study. *American Journal Of Orthopsychiatry*, 72(3) ss. 341-354.

Nekby, L. (2006) The emigration of immigrants, return vs onward migration: evidence from Sweden. *Journal Of Population Economics*, 19(2) ss. 197-226.

Olsson, H. & Sörensen, S. (2011). *Forskningsprocessen: kvalitativa och kvantitativa perspektiv*. 3., [rev.] uppl., Stockholm: Liber.

Renner, W. & Senft, B. (2013) Predictors of unemployment in refugees. *Social Behavior & Personality: An International Journal*, 41(2) ss. 263-270.

Rostila, M & Toivanen, S (red.) (2012). *Den orättvisa hälsan: om socioekonomiska skillnader i hälsa och livslängd*. 1., [rev.] uppl., Stockholm: Liber.

Sulaiman-Hill, C. M. R., & Thompson, S. C. (2012). Thinking Too Much: Psychological distress, sources of stress and coping strategies of resettled Afghan and Kurdish refugees. *Journal of Muslim Mental Health*, (6-2) Tillgänglig: Google Scholar

Subedi, R. & Rosenberg, M. (2016) High-skilled immigrants-low-skilled jobs: Challenging everyday health. *Canadian Geographer*, 60(1) ss. 56-68.

Statens folkhälsoinstitut. (2003). *Den nya folkhälsopolitiken nationella mål för folkhälsa*. Sandviken: Statens folkhälsoinstitut. Rapport 2003:57.

Vilhelmsson, A. (2014) Psykisk ohälsa, folkhälsa och medikalisering: har det egentligen någon betydelse vilket hälsobegrepp som används?. *Socialmedicinsk tidskrift*, 91(1) ss. 63-73.

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*.

http://www.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf

Yin, R. K. (2013). *Kvalitativ forskning från start till mål*. 1. uppl., Lund: Studentlitteratur.

Elektroniska referenser

Arbetsförmedlingen (u.å.). *Snabbspår - en snabbare väg in på arbetsmarknaden*.
<https://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Om-Arbetsformedlingen/Etablering-av-nyanlanda/Snabbspar.html>

Försäkringskassan (u.å). *Etableringsersättning*.
<https://www.forsakringskassan.se/myndigheter/arbetsformedlingen/forsakring/etableringsersattning>

Migrationsverket (2016). *Vanliga begrepp när det gäller statliga ersättningar*.
<http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Statlig-ersattning/Vanliga-begrepp.html>

Migrationsverket (2016). *Skola*.
<http://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Medan-du-vantar/Skola.html>

Migrationsverket (2016). *Uppehållstillstånd för dig som har fått status som alternativt skyddsbehövande*. <http://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Efter-beslut/Om-du-far-stanna/Uppehallstillstand-som-alternativt-skyddsbehovande.html>

Migrationsverket (2016). *Medan du väntar*.
<http://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Medan-du-vantar.html>

Migrationsverket (2016). *Krav för arbetstillstånd*.
<http://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Arbeta-i-Sverige/Anstalld/Krav-for-arbetstillstand.html>

Statistiska centralbyrån (2015). *Var fjärde i Sverige är högutbildad*.
<http://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/utbildning-jobb-och-pengar/befolkningens-utbildning/>

Socialstyrelsen (2013). *Folkhälsa i Sverige årsrapport 2013*.
<https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19032/2013-3-26.pdf>

Utbildnings- och kulturdepartementets informationsfunktion (2005). *Eftergymnasiala yrkesutbildningar en kartläggning*.
<http://www.regeringen.se/contentassets/ba53bfbcd7fe4822b8a1da0df2878b13/eftergymnasiala-yrkesutbildningar---en-kartlaggning>

World Health Organization (2003). *WHO definition of Health*.
<http://www.who.int/about/definition/en/print.html>

Bilaga 1

Intervjuguide

Inför intervjuerna förklarades uppsatsen handling och vad som kommer att hända med det insamlade materialet. Deltagarna gav sitt samtycke innan intervjuerna började och intervjuaren beskrev att allt kommer att spelas in för att lättare bearbeta resultatet och att allt material kommer att tas bort i efterhand.

Intervjufrågor

Bakgrundsfrågor

- ålder
  - Kön
1. Vilken etnicitet har du?
  2. Hur länge har du varit i Sverige? Hur kom du till Sverige?
  3. Vad har du för utbildning?
  4. Vad har du arbetat med tidigare i hemlandet? Arbetade du med din utbildning i hemlandet?

Arbetslöshet och stöd

5. Hur länge har du sökt arbete i Sverige? Vilka typer av arbete har du sökt i Sverige?
6. Vad var din bild av arbetsmarknaden och dina jobb möjlighet innan du åkte till Sverige? (T.ex. typer av jobb och tiden för att hitta ett jobb eller etablera sig)
7. Skulle du kunna tänka dig att arbeta med ett arbete som inte har något med din utbildning att göra?

Förväntningar, samhällsinsatser och stöd

8. Hur försörjer du dig? Har du något stöd från släktingar?
9. Vilken form av stöd får du från samhället (för t.ex. jobb och försörjning)?
10. Vilken form av stöd får du för att motverka psykisk ohälsa?
11. Berätta, hade du några förväntningar på samhället för stöd och försörjning innan du kom till Sverige? Kan du ge exempel på några av dessa förväntningar? Hur såg dina förväntningar ut när du kom till Sverige?
12. Är du nöjd med de insatser som Sverige har bidragit med sedan du kom till Sverige? Om ja/eller, Kan du förklara varför?

Välbefinnande/mående

13. Hur mår du idag?
14. Hur ser du på det hela, dvs arbetslöshet, asylprocessen mm?
15. Hur påverkas du av arbetslöshet?

16. Känner du dig någon form av oro? Ängsla? Missnöjdhet? Depression? Om det hade varit något som du kunde förändra i dagsläget vad hade de då varit?
17. Hur mår du psykiskt i dagsläget?
18. Vad gör du för att motverkar psykisk oro/ohälsa?
19. Vilken form av stöd får du från samhället för att motverka psykisk ohälsa?
20. Vilken form av hjälp tror du bör erbjudas för att motverka psykisk ohälsa bland arbetslösa utbildade nyanlända?

Avslutning

Är det något mer du vill tilläga?

